

2018 – DOSARELE PATRIMONIULUI (XVI):

Să sădim în inimi - Generații de ... rouă în Rășinari!

- Revelații și dileme în căutarea identității

– A quoi bon avoir quitté Coasta Boacii?

Generații de ... ROUĂ în Rășinari
Dosarele patrimoniului (XVI)

Dacă un popor n-are o tinerime entuziastă, cultă și cu dor de țară, este pierdut pentru totdeauna.
Vasile Conta

A quoi bon avoir quitté Coasta Boacii?

Niciun popor nu e atât de decăzut încât să nu merite să te jertfești pentru el, dacă îi aparții! *L. Blaga*

Anul european al patrimoniului
2018
Romanian Villages
Explore a village and discover centuries old architecture and traditional ways of life

Emil Cioran

Anul Centenarului a fost sărbătorit în Europa, în Anul European al Patrimoniului. Credeți că aceasta este o simplă coincidență întâmplătoare? Ce moștenim de la generația Unirii? Ce moștenim de la generația bunicilor noștri? Dar de la cea a părinților noștri? Valorile acestora au fost transmise generațiilor care vor moșteni România la final de sec. XXI?

“Ca cineva să-și iubească patria, trebuie să o cunoască bine” scria creatorul școlii laice franceze Jules Ferry (1832-1893)! Elevii și studenții noștri își cunosc patria? Cutreierând satele noastre am întâlnit elevi care nu făceau diferența între monumente istorice și obiective turistice contemporane, bruma de cultură generală locală sau județeană lipsind cu desăvârșire. În anul 2018, am sărbătorit 17 secole de la Revoluția din 1848, mass-media ignorând - în bună măsură - legăturile cu MAREA UNIRE de la 1918. Omul politic, istoricul pașoptist, unul din făuritorii Micii Uniri, Mihail Kogălniceanu (1817-1891) scria: “Omul înainte de neam și-a iubit familia, înainte de lume și-a iubit neamul și patria sa de pământ, fie mare fie mică, în care părinții săi au trăit și i-a îngropat, în care el s-a născut, în care a petrecut dulcii ani ai copilăriei, ce nu se mai întorc, în care a simțit cea dintâi bucurie și cea dintâi durere de bărbat. Nu cunosc însă nicio seminție, cât de barbară, care să nu aibă acest simțământ”. Știați că Kogălniceanu a fost primul

care a militat - folosind în conversațiile cu geograful Alexander von Humboldt – termenii “român” și “România”, echivalente moderne ale “valahului” sau “moldoveanului”, el popularizând aceste denumiri, ca forme standard? Scriitorul, filozoful și ministrul român Vasile Conta (1845-1882), mare iubitor al Basarabiei scria: **“dacă un popor n-are o tinerime entuziastă, cultă și cu dor de țară, este pierdut pentru totdeauna. Aceste vlăstare ale tinereții țin pe umerii lor viitorul, precum odinioară Atlas ținea pământul”**. Primul rege și făuritorul independenței, Carol I al României, îndemna învățătorii neamului: “să sădim în inimile tinerimii noastre sentimentul datoriei către țară și mai întâi de toate iubirea de patrie”.

Proiectul **“Generații de ... rouă, în Rășinari”** s-a inițiat de Ecomuzeu și parteneriatul cu Asociația Arta Ardeleană și Școala “Octavian Goga” Rășinari. Directorul școlii, dna dr. Daniela Secu - coordonând colectivul format din prof. Iuliana Răpunțean, Teodora Barbu, Liana Berengea și Iulia Gheorghiu - a înțeles și susținut toate etapele proiectului, menit să sprijine toate generațiile din Rășinari în cunoașterea patrimoniului local, descoperirea monumentelor istorice făcându-se prin artele frumoase: fotografia și pictura sau desenul. Prima etapă **“Patrimoniul cultural în slujba comunității”** s-a materializat printr-o expoziție permanentă în holul școlii, care **„era cea mai frumoasă școală românească din Ardeal, o zidire măreață cu un etaj și cu 5 săli de învățământ ...”** (Victor Păcală).

A doua etapă **“Descoperă patrimoniul și identitatea locală”** – a fost de creație și interpretare artistică și s-a finalizat prin vernisajul unei expoziții cu lucrările celor 15 participanți, în căminul cultural - Muzeul Etnografic Rășinari. Juriul format din primarul Bucur Bogdan, preotul Nicolae Jianu, artistul plastic Adrian Popescu, istoricul Dan Nanu și prof. Teodora Barbu a avut o misiune grea în a hotărâ premiile “concuranților”. Toți au avut de câștigat, atât concurenții, cât și invitații la vernisaj, dezbaterile de idei și prezentarea fiecărui participant și a lucrărilor executate fiind o lecție deschisă despre viață și modul de interpretare al patrimoniului. Fiecare din cele opt generații de vârstă care au participat la acest concurs au altă perspectivă în abordarea și înțelegerea reprezentării unei biserici, a unei case, a unei troițe sau a unui element de arhitectură. Felicităm concurenții: elevii Andreea Mața, Diana Muntean, Sara Evelinne Sandu, Andrei Nicolae Văcariu, Dan Omotă, David Daniel Ene, Melissa Țărean, Elisa Marie Ene și studenta Sorina Aurelia Ignat. Felicităm generațiile celor care au părăsit băncile școlilor și care au înțeles că “dialogul generațiilor” trebuie să aibă loc, indiferent de vârstă, calitatea de părinți sau bunici implicând și participarea activă la educația tinerelor generații. Prof. Adriana Mihaela Bozdoghină, Ene Cătălina și Dorina Ilcuș, cărora li s-au adăugat Gabriela Ciurea, Dan Balteș și Alexandru Petru Antonescu au înțeles să se implice afectiv și fără nicio rețineră în acest demers cultural menit să încurajeze atât activitățile artistice cât și schimbul de informații în interpretarea patrimoniului, contribuind astfel la creșterea gradului de percepție/ conștientizare a peisajului cultural al comunei Rășinari și promovarea patrimoniului local. Nu este lipsit de interes faptul că revista online “GLASUL ȘCOLII” Rășinari a preluat imaginile scanate ale lucrărilor concurenților, permițând întregii colectivități școlare să participe la jurizare și la formarea gustului estetic, ca reacție spontană de plăcere sau neplăcere față de realitatea înconjurătoare. Întreaga comunitate locală va beneficia de materialele proiectului, lucrările participanților fiind popularizate prin vederi, calendare, un

supliment al gazetei locale “Rășinăreanul” dar și prin apariția primului Anuar al unei școli din mediul rural.

Ilustrul filozof francez Jean Jacques Rousseau scria că “**De îndată ce nu mai are patrie, omul încetează de a mai fi**”, semnalând – încă din sec. XVIII - pericolul cu care ne confruntăm în ultimele decenii postdecembriste: depopularea satelor, atât prin stingerea generațiilor în vârstă cât mai ales prin exodul tineretului. Câți dintre tinerii care pleacă să exploreze alte țărâmurii credeți că se vor întoarce? Încurajarea interpretării patrimoniului material și imaterial, prin mijloacele clasice ale artelor plastice este necesară și oportună gândindu-ne la vorbele regizorului american Oliver Stone: “**Vai de țara în care cultura e pornografie, etica e mita, integritatea minciună și manipulare**”! El a fost completat de scriitorul și publicistul Corneliu Vadim Tudor (1949-2015): “**Vai de țara în care înjurătura e mai tare decât rugăciunea**”!

Proiectul “**Generații de ... rouă, în Rășinari**” nu s-a născut pe un teren arid, în Rășinari activând - din 1996 - pe lângă biserică cercul de pictură pe sticlă “Cuvioasa Paraschiva”; inițiat de părintele Nicolae Jianu acesta a devenit o adevărată școală care vine să completeze activitatea educativă în domeniu și să încurajeze tânăra generație în a cunoaște altfel viața spirituală autentică. Redescoperind patrimoniul Rășinariului – vechea capitală ortodoxă a Transilvaniei – mi-am zis că nimic nu e pierdut, toți oamenii satelor noastre având nevoie de proiecte viabile, care să-i ajute în descoperirea identității locale. Reflectând la “**dilemele identității**”, ale lui Mihail Sebastian, rememoram gândurile lui Nicolae Iorga (1871-1940): “**Față de patrie nu ți-e îngăduit să ai convingeri, ci numai devotament**”, gânduri care ar trebui să fie împărtășite atât de politicieni, cât și de toți cei ce contribuie la educația poporului! Filozoful Lucian Blaga postula: “**Niciun popor nu e atât de decăzut încât să nu merite să te jertfești pentru el, dacă îi aparții**”.

Strămoșii noștri credeau că picăturile de rouă vin din Rai, trimise de Dumnezeu ca semn al milosteniei și binecuvântării. Rășinariul se poate considera un loc binecuvântat de Dumnezeu, tânăra generație nefiind afectată de avatarurile capitalismului autohton. Cred că tinerii nu vor uita niciodată întrebarea filozofului Emil Cioran: “**A quoi bon avoir quitté Coasta Boacii? - la ce bun să fi părăsit Coasta Boacii?**”

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/dosarele-patrimoniului-xvi-sa-sadim-in-inimi-generatii-de-roua-in-rasinari-revelatii-si-dileme-in-cautarea-identitatii-a-quoi-bon-avoir-quitte-coasta-boacii-140388.html>

În: Tribuna, 13 decembrie 2018